

МЕТОДИЧЕСКИ НАСОКИ за разработване на курсов проект ПРОЕКТ ЗА ГРАДСКО РАЗВИТИЕ специалност „Урбанизъм”, ОКС „Бакалавър”, 3-ти семестър

ОБЕКТ на проекта:

I, II, III група – град Банкя, община София

ЦЕЛ на проекта:

Да се разработи пространствена концепция за урбанистично развитие на град, обоснована от социално-икономически, културно-исторически, функционални и географски анализи на територията.

ЗАДАЧИ и ВРЕМЕВИ ГРАФИК на проекта:

СЕДМИЦА 1

Запознаване с:

- Преподавателски състав;
- Цел, задачи и методи на работа по проекта;
- Времеви график и оценяване;
- Проекти от изминали години;
- Основни характеристики за избраната община.

Задача 1. Да се раздели курса на екипи и всеки екип си избере проектна територия.

Задача 2. Да се проучат получените данни (текстови, графични, цифрови) за проектните територии, както и да се издирят допълнителни необходими за съставяне на първа част, първи раздел от Проектното задание- Географски и исторически аспекти.

СЕДМИЦА 2

Стартиране на **аналитичната част** от проекта, която включва анализ на ниво община и град за проектните територии на следните аспекти:

ПЪРВА ЧАСТ. УРБАНИСТИЧЕН АНАЛИЗ И СИНТЕЗ.

I. Географски и исторически аспекти

1. Географска характеристика

1.1. Обща географска характеристика:

- географско местоположение –описват се главните пътища, които преминават през общината и стратегическото ѝ местоположение.

1.2. Граници и големина на общинската територия – описва се с кои съседни общини граничи проектната; категория на общината според площта и броя на населението ѝ; описва се състава на населените места в общината.

2. Природна характеристика – релеф, климат (климатичен пояс, температури, валежи, ветрове, мъгли), води (повърхностни и подземни), почви, флора и фауна.

3. Историческа характеристика – историческо развитие на населените места в общината по епохи с акцент на избрания за анализ град.

4. Културна характеристика – включва: недвижимо културно наследство (категория на културен паметник, тип и местоположение) и движими културни ценности попадащи в границите на общинската територия; нематериално културно наследство (традиции, обичаи, облекло, бит, кухня, фестивали и т.н.) характерни за общината.

!!! След всеки раздел/ глава следва да бъдат синтезирани основни изводи, които да показват съществуващото положение на общината. Те обхващат състоянието на всеки един елемент (подточка) от аналитичната част. Да се направи логическо и професионално подразделяне на структурата в аналитичната част по отношение данните, касаещи ОБЩИНА и данните касаещи ГРАД!!!!!!!

Задача 1. Да се отразят дадените насоки(корекции) по раздел I.

Задача 2. Да се събере и обработи информация за съставяне на раздел II.

СЕДМИЦА 3 и 4

Разглежданите аспекти на социално-икономическото развитие на общината следва да показват динамика в процесите (т.е. показателите да бъдат разгледани за 5-10 годишен период) и да бъдат съпоставени спрямо изведените средни показатели за страната. Така ще се изведе какво е социално-икономическото състояние на общината в контекста на националното.

II. Социални и икономически аспекти

1. Демография

- Численост и динамика на населението – брой на населението на общината и града (обект на анализ); разпределение на населението по населени места в общината; гъстота на населението.
- Естествено и механично движение на населението – естествен прираст за общината и града (обект на анализ) формиран от раждаемост и смъртност; механично движение – миграция отново за община и града.
- Полова структура – брой мъже и жени, съотношение.
- Възрастова структура – стандартни възрастови групи, които определят трудовия потенциал на територията (в под трудоспособна от 0-16г., в трудоспособна 17-65г. и в над трудоспособна възраст 65+ за общината и града); специфични възрастови групи, които определят развитието на инфраструктурата за образование (0-2г., 3-6г., 7-14г., 15-18г.).
- Образователна структура – за общината и за града.
- Етническа структура – за общината и за града.
- Икономическа характеристика на населението – икономически активно население за общината и града, брой на заети/наети лица за общината и града; състояние на заетостта – в кои отрасли са разпределени заетите; безработица за общината и града.

2. Икономика - структура на заети/наети лица по отрасли:

- първичен(аграрен)
- вторичен(индустрия)
- третичен(услуги)

Описват се дейностите, които включва всеки един отрасъл и до колко са застъпени (се развиват) на територията на общината и града, дава се брой на предприятия, могат да се опишат по-важните от тях, прави се характеристика на състоянието и потенциала на всеки отрасъл по дейности.

3. Комунална характеристика – за общината

- Водоснабдяване и канализация;
- Хидромелиоративни съоръжения;
- Електроснабдяване;
- Газоснабдяване;
- Сметосъбиране;
- Далекосъобщения;
- Мобилни мрежи и комуникация.

!!! След всеки раздел/глава следва да бъдат синтезирани основни изводи, които да показват съществуващото положение на общината. Те обхващат състоянието на всеки един елемент (подточка) от аналитичната част.

Задача 1. Да се отразят дадените насоки(корекции) по раздел II.

Задача 2. Да се събере и обработи информация за съставяне на раздел III.

СЕДМИЦА 5 и 6

Стартиране на **аналитичната част** от проекта, която включва анализ на ниво град за проектните територии в следните аспекти:

III. Функционални и технически аспекти

1. Обитаване – разглежда се в количествени показатели и териториално разпределение:

- Количествени параметри на жилищния – брой жилища, полезна площ, жилищен стандарт – за да се покаже динамика в процеса се количествените показатели се разглеждат за 50-10годишен период;
- Качествени параметри на жилищния фонд – форма на собственост, структура на жилищата по брой стаи, степен на благоустроеност, вид на конструкцията;
- Териториално разпределение – формиране на зони в града (отложени върху кадастралната основа със съответните цветове по Наредба 8).

2. Обслужване (Социална инфраструктура)

- Образование – *предучилищно обучение (ясли и детски градини)* брой, териториално разпределение, средна пълняемост на групите; *общо образование (основни, средни и помощни училища, гимназии, професионални училища)* брой, териториално разпределение, капацитет; *висши училища и колежи.*
- Здравеопазване - *извънболнична лечебна и стоматологична помощ и болничната лечебна дейност*, брой, капацитет и териториално разпределение, състояние.
- Социално подпомагане – вид услуга и териториално разпределение, капацитет.
- Култура – музейна и комплексна читалищна дейност (брой, състояние и териториално разпределение), недвижимо културно наследство, движимо културно наследство, нематериално културно наследство на територията на града.
- Административно и финансово кредитно обслужване – това са структурите на власт (общината и различните служби: бюро по труда, съдилища, полиция и т.н.), а финансово-кредитното са банките и техните клонове.
- Спорт – видове съоръжения, състояние, локализация; спортни клубове, площадки за игра на открито и други.

!!! Местоположението на всички обекти да бъде отразено върху кадастралната основа на града със съответния знак.

3. Труд

- Териториално разпределение - локализиране на производствени зони или отделни имоти с предназначение за производствени дейности (отложени върху кадастралната основа със съответните цветове по Наредба 8).
- видове предприятия с характеристика на тяхното състояние и производствени мощности.

4. Рекреация

- ежедневен, седмичен и годишен отдих – къде се реализира и какви са съоръженията (капацитет, състояние и други характеристики).
- зелена система в границите на урбанизираната територия – паркове, зелени площи, детски площадки, – къде се намират и какво е тяхното състояние, гробищни паркове и линейно озеленяване по булевардите и речните корита (ако има такива).
- зелена система в извънурбанизираната територия – паркове в крайградските територии, язовири, екопътеки и други.

!!! Местоположението и границите на всички обекти и зони да бъдат отразени върху кадастралната основа на града със съответните цветове и знаци от Наредба 8.

5. Комуникации

- Транспортна инфраструктура – пътища от републиканската(I, II, III клас) и общинската пътна мрежа(IV, V, VI клас) – кои пътища минават през територията на града, състояние, благоустройство и други характеристики. Класовете пътища да бъдат показани върху кадастралната основа на града със съответния цвят по Наредба 8.
- Железопътен транспорт/железопътна инфраструктура/ – кой клон или ж.п. направление(вид и тип на железницата, товаропоток, пътникопоток и т.н.) гари – състояние и благоустройство. Местоположението на ж.п. линиите и гарите да се отрази върху кадастралната основа със съответния цвят и знак по Наредба 8.
- Масов обществен пътнически транспорт – кои линии, състояние и развитие на мрежата за МГПТ/масов градски пътнически транспорт/
- Въздушен, речен, морски транспорт – в конкретните проектни територии няма наличен от този вид транспорт.

6. Комунална система (Техническа инфраструктура) – тук се разглеждат постановките, относно степента на изграденост, благоустроеност и ефективност в експлоатацията на подземните инфраструктурни мрежи в града и довеждащите мрежи на техническата инфраструктура.

- Водоснабдяване и канализация за града – местоположение на главните клонове в града отложено върху кадастралната основа, състояние.
- Електроснабдяване – местоположение на главни трасета, ако има сервитути, подстанции и др. Отложени върху кадастралната основа на града, състояние, потребление.
- Газоснабдяване – местоположение на клоновата мрежа върху кадастралната основа, състояние.
- Топлоснабдяване - местоположение на клоновата мрежа върху кадастралната основа, състояние.
- Сметосъбиране – къде има сметища, какво е сметосъбирането в града и др.

- Далекосъобщения – местоположение на пощи и клонове в града отложено върху кадастралната основа.
- Мобилни мрежи и комуникация.

!!! След всеки раздел/глава следва да бъдат синтезирани основни изводи, които да показват съществуващото положение на градските системи. Те обхващат състоянието на всеки един елемент (подточка) от аналитичната част.

Задача 1. Да се отразят дадените насоки(корекции) по раздел III.

Задача 2. Да се подготви презентация на разработените материали до момента за междинно обсъждане с оценка.

СЕДМИЦА 7

Представяне на изработените до тук материали с коментар и **текуща оценка.**

Задача 1. Да се отразят дадените насоки(корекции) по съставените до тук раздели.

Задача 2. Да се събере и обработи информация за съставяне на раздел IV.

СЕДМИЦА 8

IV. Пространствено - структурни аспекти

1. Национална характеристика – значение на града в национален контекст – функции, тип селище и други.

2. Регионална характеристика – града в контекста на областта – какви функции изпълнява; типизация на общината по отношение на нейната площ и броя на населението ѝ; категоризация на населените места в общината.

3. Локална характеристика – категория на града по отношение на неговата площ и броя на населението му, специфични характеристики на града.

!!! След всеки раздел / глава следва да бъдат синтезирани основни изводи, които да показват съществуващото положение на пространствено – структурните аспекти на града. Те обхващат състоянието на всеки един елемент (подточка) от аналитичната част.

Задача 1. Да се отразят дадените насоки(корекции) по раздел IV.

Задача 2. Да се събере и обработи информация за съставяне на раздел V.

СЕДМИЦА 9 и 10

V. Урбанистично - морфологични аспекти

1. Ландшафтно – морфологична характеристика – етимология на понятията и от там какво обхваща тази характеристика; как ландшафта (неговите форми) способства за формирането на селищната структура (знаем, че при селища с равнинен терен се наблюдава компактна селищна структура и т.н.), какви ландшафтни форми има в територията на общината. Защитени и нарушени територии, околна среда – компоненти и опазване. Структура на ландшафта, компоненти на ландшафта – природни и антропогенни характеристики на ландшафтите в региона. Тук се анализират природните и антропогенните съставки, както и ландшафтно-устройствените режими на територията. Структурата на ландшафта се оценява -анализира по степен на намесата в него, както и настъпилите изменения. Оценяват се промените и

характеристиките в пейзажа. Тук се дават и критериите за оценката на ландшафта и се определят възможностите за въвеждане на трите ландшафтно-устройствени режима – превантивен, възобновителен и комплексно-устройствен за бъдещото устройство и ползване на териториите.

2. Урбанистично – морфологична характеристика – етимология на понятията и от там какво обхваща тази характеристика ; анализ на пространственото зонироване и комуникационната система, какви урбанистични форми има в града, степен на благоустройство и други. В тази част студентите анализират структурата и характера на застрояването в урбанизираната градска среда-начин и характер на застрояването, вида на застройката, архитектурата на сградите и комплексите и др.

3. Архитектурно – морфологична характеристика – анализ на архитектурни форми и стилове в градското пространство, анализ на вида и типа застрояване, височини, силуети и пр. **Архитектурно-пространствен образ на средата .**

!!! След всеки раздел/глава следва да бъдат синтезирани основни изводи, които да показват съществуващото положение на урбанистично - морфологичните аспекти на града и общината. Те обхващат състоянието на всеки един елемент (подточка) от аналитичната част.

Задача 1. Да се отразят дадените насоки(корекции) по раздел V.

Задача 2. Да се събере и обработи информация за съставяне на раздел VI.

СЕДМИЦА 11, 12 и 13

ВТОРА ЧАСТ. УРБАНИСТИЧНА ДИАГНОЗА И ПРОГНОЗА.

След направения анализ и синтез на изводи от съществуващото положение на общината и града следва да бъдат изследвани възможностите и заплахите за развитие на градската територия, които формират т.нар SWOT анализ. Възможностите за развитие на града са основата за съставяне на различни сценарии за развитие на градската територия (поне 2), като избрания за приоритетен следва да бъде изяснен в урбанистична концепция. Урбанистичната концепция на града е модел с идеализирана пространствена изява, който се отлага върху територията, предвидена за развитие, след което се изготвя предложение за план за застрояване, с отчетени всички параметри на територията-достъп и комуникация, функционално предназначение, композиционни характеристики, начин на ползване, степен на озеленяване, благоустрояване и дизайн на териториалната структура.

VI. Урбанистична диагноза – SWOT анализ.

Дава характеристика на съществуващото положение на града и неговите системи.

VII. Урбанистична прогноза – сценарии за развитие.

Дава характеристика за бъдещите възможности за развитие на града и неговите системи.

VIII. Урбанистична концепция – варианти на концепция.

На база урбанистичната прогноза и диагноза се съставя урбанистична концепция за развитие, която отразява дадените предложения в пространствен аспект върху територията на града.

Задача 1. Да се отразят дадените насоки(корекции) по съставените раздели.

Задача 2. Да се разработят следващите раздели.

СЕДМИЦА 14 и 15

В тази част урбанистичната концепция се развива в конкретно проектно предложение със съответните урбанистични и обемно-пространствени характеристики според спецификата на избрания проблем.

ТРЕТА ЧАСТ. СТРУКТУРИРАНЕ НА ГРАДСКАТА СРЕДА.

IX. Градски структури – характеристики за планиране и развитие.

X. Обемно – пространствено изграждане на градската среда.

Задача 1. Да се отразят дадените насоки(корекции) по съставените раздели.

Задача 2. Да се оформи финално проекта като Албум формат А3 (в съответното обем, съдържание и формат от Проектното задание) и презентация (в обем и съдържание от Проектното задание).

ОФОРМЯНЕ НА ПРОЕКТА

В избрана от водещите преподаватели дата се насрочва час за допълнителни консултации и финални насоки за оформяне на проекта във времето на 16 седмица от семестъра.

Предаването, защитата и заверката на проекта и семестъра ще бъде определено по ГРАФИК от Катедра "Градоустройство".

Графичната част на проекта да не се утежнява с неясни кадастрални изображения, които затрудняват възприемането на изложената информация. Оформянето на теоретичния материал да следва изискванията за обема и съдържанието на Проектното задание, както и консултациите с преподавателският екип.

Всички фигури, таблици, диаграми и графични материали да бъдат коректно именувани според съдържанието им, да бъдат поместени ЛОГИЧНО в текста и да илюстрират смислено своето предназначение!!!!

При определяне на структурата на частта от всеки РАЗДЕЛ на проекта да се намери подходящата форма за изложение на основните изводи и препоръки, касаещи РАЗВИТИЕТО и БЪДЕЩОТО планиране и устройство на Проектната територия!!!!!!!

Септември 2019 г.

Преподавателски екип:

гл. ас. д-р арх. Владимир Чангулев
гл. ас. д-р урб. Виргиния Симеонова
ас. урб. Мила Йолова